

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij pluimvee in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij pluimvee.

Nr.016

TWEEDE SEMESTER 2025

DGZ heeft oog voor pluimvee

Wat zijn de actualiteiten voor pluimvee in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren pluimveeziekten?

IN HET KORT

Aviaire influenza (AI): Sinds oktober 2025 heeft de Vlaamse pluimveesector te kampen met een zwaar vogelgriepseizoen.

Inclusion body hepatitis (IBH): Begin november werden enkele vleeskuikens van 13 dagen oud aangeboden voor lijkschouwing. Op het bedrijf was er verhoogde uitval in de hokken en zag men bij de dode kuikens gezwollen levers met puntbloedingen. Histologisch onderzoek wees uit dat het om IBH ging.

Newcastle disease (NCD): Verschillende Europese landen rapporteerden in de tweede helft van 2025 een uitbraak met NCD. Zo werd het virus vastgesteld in Bulgarije, Slowakije, Spanje en Polen. Alleen al in Polen werden maar liefst enkele tientallen uitbraken gerapporteerd, waardoor het totaal voor 2025 opliep tot 86.

Westnijlvirus (WNV): In het najaar werden in België voor het eerst besmettingen met het westnijlvirus vastgesteld, in de regio Mechelen-Halle bij kraaiachtigen. Wilde vogelsoorten zijn meer vatbaar voor het virus dan andere vogels, die vaak enkel drager zijn. WNV is een aangifteplichtige ziekte volgens de Belgische wetgeving en de Europese Animal Health Law.

IN DE KIJKER

Vogelgriep: waarom elke verdenking telt

Aviaire influenza (AI), beter bekend als vogelgriep, is een besmettelijke ziekte veroorzaakt door een influenza type A-virus. Afhankelijk van de virusstam, de omgeving en eventuele secundaire infecties kan het ziektebeeld sterk variëren. Er bestaan twee soorten: een laag-pathogene (LPAI) en een hoogpathogene (HPAI) variant. Die laatste vormt een groot risico voor pluimveebedrijven, omdat ze hoge sterfte veroorzaakt.

Een besmetting uit zich vaak in massale sterfte, soms zelfs zonder duidelijke voorafgaande symptomen. Er kunnen echter ook algemene ziekteverschijnselen gezien worden, zoals: neurologische problemen, lusteloosheid en gebrek aan eetlust, diarree, ademhalingsproblemen (hoesten, niezen, moeilijke ademhaling, neusvloeit), of zwelling van kam, kop, oogleden, lellen of poten. Deze ziektesymptomen zijn niet pathognomonisch (specifiek voor vogelgriep) en kunnen ook bij andere aandoeningen voorkomen. Daarom is bevestiging via autopsie en laboratoriumdiagnostiek zo essentieel.

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2025.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

Wildwatervogels zijn natuurlijke dragers van het vogelgriepvirus en vertonen zelf vaak geen ziekte-symptomen. Zij kunnen het virus echter wel overdragen op pluimvee. Eenmaal het virus in een pluimveebedrijf terecht komt, kan het zich razendsnel verspreiden, met ernstige economische schade en handelsbeperkingen tot gevolg. Omwille van de combinatie van snelle verspreiding, hoge sterfte en de grote impact op de pluimveegezondheid en de -sector, treedt de overheid snel en strikt op van zodra een besmetting wordt bevestigd. HPAI is dan ook een aangifteplichtige ziekte. Merk je een ongewoon hoge sterfte bij je pluimvee/vogels of symptomen die kunnen wijzen op vogelgriep, verwittig dan onmiddellijk de bedrijfsdierenarts. Snel handelen is cruciaal om verdere verspreiding te voorkomen.

Foto: Cyanotische verkleuring van de kopversierselen (© DGZ)

Vogelgriep buiten pluimvee: wat met zoogdieren en de mens?

Ook buiten de pluimveesector worden soms besmettingen met het vogelgriepvirus vastgesteld. Zowel vorig jaar als dit jaar werden in en buiten Europa meerdere gevallen gemeld bij zoogdieren, zoals vossen en katten. Het gaat hierbij meestal om dieren die nauw contact hebben met geïnfecteerde wilde vogels (predatie). Ook varkens en runderen kunnen besmet raken met HPAI (cfr. Friese melkkoe met antistoffen tegen het hoogpathogene H5N1 vogelgriepvirus), maar die kans is eerder klein. Vogelgriepvirussen zijn immers specifiek aangepast om een aviaire gastheer te besmetten en zich daarin te vermenigvuldigen. Bovendien blijven de gevolgen van een dergelijke infectie doorgaans beperkter dan bij pluimvee, met milde ziektesymptomen, lage sterfte en beperkte verspreiding. Het gros van de griepinfecties bij varkens en runderen wordt veroorzaakt door gastheer geadapteerde influenzavirussen die "endemisch" aanwezig zijn. Dit betekent dat ze circuleren, zich verspreiden en ziektesymptomen veroorzaken, maar zonder explosieve ziekte-uitbraken zoals bij de HPAI-variant, en er treedt zelden sterfte op.

Tot op heden zijn er in de Europese Unie nog geen meldingen van humane besmettingen. Toch blijft waakzaamheid geboden, zeker bij personen met griepsymptomen die nauw in contact komen met (productie)dieren. Griepvirussen zijn namelijk in staat om genetisch materiaal uit te wisselen. Meestal zal dit weinig gevolgen hebben, maar uitzonderlijk kan zo een virus ontstaan dat mogelijk gevaarlijker is voor mens of dier.

IN BEWEGING?

Programma/ Ziekte	Meting	2025 (jan-jun)	2025 (jul-dec)	Trend
Hygiënogrammen	% dossiers afwijkend van norm bij veehouders	2,8%	2,9%	-
	% dossiers afwijkend van norm bij broeierijen	0%	0%	-
<i>Mycoplasma gallisepticum</i>	dossiers met positieve resultaten	Agglutinatie: 1	Agglutinatie: 0	↓
	dossiers met positieve resultaten	ELISA: 3	ELISA: 4	↑
	dossiers met positieve resultaten	PCR: 2	PCR: 0	↓
Newcastle disease (NCD)	aantal monsters	24 monsters, 2 POS*	69 monsters, 9 POS*	↑
Aviaire influenza (AI of vogelgriep)	aantal monsters	702 monsters, 0 positief	3.448 monsters, 2 positief**	↑
Autopsie	dossiers pluimvee	52	92	↑
	stuks pluimvee	212	327	↑
Salmonella serotype	Pluimvee-categorie	Tomen pos in 2025 (jan-jun)***	Tomen pos in 2025 (jul-dec)***	Trend
<i>Salmonella</i> Enteritidis	Fokpluimvee	0	1	↑
	Leghennen	5	13	↑
	Vleeskippen/kalkoenen	11	1	↓
<i>Salmonella</i> Typhimurium	Fokpluimvee	0	1	↑
	Leghennen	0	2	↑
	Vleeskippen/kalkoenen	9	6	↓
<i>Salmonella</i> Infantis	Fokpluimvee	1	1	-
	Leghennen	0	0	-
	Vleeskippen/kalkoenen	16	21	↑
<i>Salmonella</i> Paratyphi B var Java	Fokpluimvee	0	0	-
	Leghennen	0	0	-
	Vleeskippen/kalkoenen	24	29	↑

- : Situatie stabiel.

*: Niet alle positieve PCR's konden geïsoleerd worden. Deze die wel geïsoleerd werden, waren lentogeen en dus laag pathogeen

** : DGZ heeft niet alle analysedata van de uitbraken

***: Definitieve resultaten *Salmonella*-analyses worden later gepubliceerd op www.dgz.be

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 17/02/2026.